

Kaposvári Egyetem Gazdaságtudományi Kar
Kaposvár, Guba Sándor u. 40.

TEMATIKA ÉS KÖVETELMÉNYRENDSZER

Tantárgy neve: *Közösségfejlesztés*

Tantárgy kódja(i): *3MAMT1KÖZ00000 (3KMN-Közösségfejlesztés EA*

Képzési szint: *FOSZK/alapképzés/mesterképzés*

Szak(ok) neve(i): *vidékfejlesztési agrármérnök*

Tagozat: *nappali/levelező*

Óraszám (ea/gy): *12/0/félév*

Értékelési forma: *kollokvium/gyakorlat*

Tantárgyfelelős oktató: *Dr. József István*

Előadás- és gyakorlatvezető oktatók: *Baka József*

Tantárgyat gondozó tanszék neve: *Agrárgazdasági és Menedzsment Tanszék*

Tanszékvezető neve, beosztása: *Dr. Borbély Csaba, egyetemi docens*

A tematika és követelményrendszer érvényessége: *2015/2016 tanév 1. félév*

A tantárgy céljai:

A tantárgy a közösségfejlesztést, mint a humán szolgáltató szakmák, a terület-, település- és vidékfejlesztés speciális területét, illetve mint önálló szakmát vizsgálja. A hallgatók el kell, hogy sajátítsák kisközösségi és települési animáció szemléletét és elméletét, az alapvető közösségfejlesztő technikákat, azok alkalmazási lehetőségeit. Mindezekhez tisztában kell lenniük a közösségfejlesztésben kulcsszerepet betöltő szereplők közül, a civil közösségek, az állam- és lakópolgári részvétel jelentőségével, szerepével, funkcióival.

Követelmények és az értékelés módja:

Az aláírás feltétele az évközi csoportfoglalkozás megtartása, illetve az ezeken az alkalmakon való részvétel. A hallgató által levezényelt foglalkozás érdemjegyét (két tizedes jegyig) az oktató – a hallgató önértékelését és a csoport értékelését is figyelembe véve, állapítja meg. A kurzus végén a hallgatók az elméleti anyagból szóbeli, kiscsoportos vizsgát tesznek. A végső érdemjegy az évközi és a kurzus végi feladatra kapott két jegy átlaga.

A tantárgy témakörei:

SSZ.	ÓRA TÍPUSA	ELŐADÁS TÉMA	ÖNÁLLÓ FELDOLGOZÁSRA KIADOTT FELADATOK
1	Előadás	A kurzus célja, témakörei. A teljesítéshez elvárt követelmények, feladatok. Az elérni kívánt kimeneti kompetenciák. A közösségi részvétel aktualitása. A fenntartható demokrácia, az EU-s társadalomszervezési, regionális politika, szubszidiaritás, településfejlesztés és üzemeltetés. Közösségi részvétel a szervezetfejlesztésben – participáció, empowerment, stb.	A résztvevők által megvalósított kiscsoportos foglalkozások témáinak, időütemezésének megbeszélése.
2	Előadás	A kurzus közösség értelmezése. A csoportok tipizálása. Csoport – közösség. A közösségek egyéni és társadalmi funkciói.	
3	Előadás	Nonprofit értelmezések. A harmadik szektor. A nonprofit szervezetek szerepe, általános funkciói, szervezeti, jogi, tevékenység szerinti típusai. Nonprofit/civil szervezetek elhatárolása. Közhasznúság, a közhasznú tevékenységek és szervezetek. A hazai civil szféra szabályozása, finanszírozása, főbb jellemzői.	
4	Előadás	A társadalmi aktivitás, részvétel hazai jellemzői. Önkéntesség, önkéntes meghatározása, az önkéntesség formái. Az önkéntesség jellemzői Magyarországon – gazdasági teljesítménye, szerepe a foglalkoztatásban. Az önkéntes tevékenységet végzők társadalmi csoportok szerinti megoszlása. Az önkéntesség erősítésének stratégiai céljai.	
5	Előadás	A közösségfejlesztés gyökerei, a humánsegítő/szolgáltató szakmák differenciálódása. Az animációs szemléletű közösségfejlesztés fogalma, célja, funkciói, fejlesztés felfogása, fajtái – sport-, turisztikai-, rendezvény-, kulturális-, szociokulturális animáció, stb. A közösségfejlesztés demokratikus kultúra felfogása – az autonóm, kulturált ember	
6	Előadás	A csoportszerveződést befolyásoló tényezők. Csoportdinamika – a változások animátori menedzselése. A csoportszellem: a csoport légköre és sikeressége. A strukturálódás és szerepek problémái. Agresszivitás, ellenállás a változásokkal szemben.	

		Tervezés, döntés, értékelés a csoportban. Az animáció alkalmazásának akadályai. Az animátor pedagógiai célja. Az önirányításhoz vezető út sémája. A közösség bevonásának szintjei – az állampolgári részvétel létrája.	
7	Előadás	Az animáció, mint csoportvezetési technika, az animátor, mint vezető. A „jó” vezetőtől elvárt kompetenciák. A vezetési stílust befolyásoló általános és külső környezeti tényezők. A vezetői magatartás alaptípusai. Az animátor vezetési stílusa – a demokratikus vezetés. Az animátori vezetői kompetenciák. A részvételen alapuló vezetés veszélyei és előnyei.	
8	Előadás	Az animátorképzés tartalma, pedagógiája. Klasszikus, a részvételt elősegítő technikák az animátorok képzésében. Az animációs tevékenységben alkalmazott módszerek.	A csoportfoglalkozások megvalósítása.
9	Előadás	Közösségfejlesztés – a települési animáció fogalma. A térbeliség, mint közösség-szervező tényező. A lokalitás szerepe ma, szomszédságok. A térségi animáció szemlélete, folyamata – animátor szerepek a fejlesztési folyamatban. A helyi nyilvánosság. A települési animáció Magyarországon	A csoportfoglalkozások megvalósítása.
10	Előadás	A települési animáció módszerei. Aktivizáló, a helyi nyilvánosságot szervező, gazdaságfejlesztő, a települések feltárását segítő, stb. – közösségi felmérés módszere. Interjú, nyilvános beszélgetés, oral history, kérdőív, tematikus beszélgetések, jövő-műhely, svéd tanulókör, tankatalógus, párbeszéd körök, szívettség szolgálatok, stb. A települési animáció és a közösségi tervezés kapcsolata.	A csoportfoglalkozások megvalósítása.
11	Előadás	Civil szervezetek a terület- település- és vidékfejlesztésben. A népfőiskolák elméleti alapjai, magyarországi jellemzőik, a vidékfejlesztésben játszott szerepük.	A csoportfoglalkozások megvalósítása.
12		Összegző, a kurzust értékelő alkalom.	

Szakirodalom

Kötelező irodalom

1. Edouard Limbos: *Kulturális és szabadidős csoportok animálása. Népművelési Intézet, 1985. 192 p. ISBN 963 651 259 0*
2. Varga A. Tamás – Vercseg Ilona: *Közösségfejlesztés. Bp. MMI, 2001. 277 p. ISBN 963 651 4143*
3. Dr. Dankó László: *Animáció – programszervezés. Oktatási segédlet. Miskolc, 2010*

4. *Gyakorlati útmutató közösségi munkásoknak – Fejezetek a közösségi munka brit kézikönyvéből. Szerk.: Vercseg Ilona. Bp. Közösségfejlesztők Egyesülete. 2005. ISBN 963 218 551 X*
5. *Kuti Éva – Marschall Miklós: A nonprofit szektor fogalma. www.nonprofitkutatas.hu/letoltendo/kuti_marsall.DOC*
6. *Elisheva Sadan: Közösségi tervezés és empowerment. ELTE TáTK, 2011. Budapest, 211 p.*
7. *Órai segédanyagok*

Ajánlott irodalom

1. *Carina Kindström [2010]: A tanulókörök módszerének bemutatása. In: Népfőiskolai Füzetek 2. szám. Budapest-Környéki Népfőiskolai Szövetség. Szentendre. pp. 7-36. ISBN 978 963 08 0757 9*
2. *Önkéntes munka Magyarországon (A Munkaerő-felmérés, 2011. III. negyedévi kiegészítő felvétele) KSH 2012 december.*
3. *Nemzeti Önkéntes Stratégia 2012-20. 1068/2012. (III. 20.) számú Kormány határozat (A Nemzeti Önkéntes Stratégia 2012–2020 elfogadásáról és a végrehajtásához szükséges középtávú feladatokról Magyar Közlöny 32. szám)*
4. *Sári Mihály [2011]: A magyar és az európai népfőiskola történeti-funkcionális nézőpontból. In: Andragógia és közművelődés – Régi és új kihívások előtt a közművelődés az új évtizedben. Szerk.: Erdei Gábor. Debreceni Egyetem Neveléstudományi Intézet, Debrecen. pp. 267-306.*
5. *Szigeti Tóth János (2013): A népfőiskola a XIX-XX. században – szerepe és fejlődése a magyar művelődésben. Magyar Népfőiskolai Társaság, Budapest. 143 p.*
6. *Ebbe Klovedal Reich [2010]: Napsütés és villámlás. Grundtvig és az élethez írt dalai. Budapest-Környéki Népfőiskolai Szövetség. Szentendre. 207 p.*
7. *Participációs gyakorlatok. Socrates Arks Hungarian Version 2000. 162 p.*

Kaposvár, 2015. szeptember 5.

Oktató aláírása

Tanszékvezető aláírása